

नागरी बेघरांना निवारा या विषयासंदर्भात
प्रगतीचे संनियंत्रण करण्यासाठी राज्यस्तरीय
समितीची स्थापना करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्र. एनयूएलएम-२०१८/प्र.क्र.४०८/नवि-२०
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक:- ५ जून, २०१८

प्रस्तावना:-

मा. सर्वोच्च न्यायालयातील नागरी बेघरांना निवारा या विषयासंदर्भातील रिट याचिका क्र. ५५/२००३ सह रिट याचिका क्र. ५७२/२००३ वरील दि. १०.०१.२०१८ रोजीच्या सूनावणी दरम्यान राज्यनिहाय समिती गठीत करण्याचे निर्देश दिले आहेत. त्याअनुषंगाने नागरी बेघरांना निवारा या विषयाबाबत प्रगतीचे संनियंत्रण करण्यासाठी राज्यस्तरीय समितीची स्थापना करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय-

नागरी बेघरांना निवारा संदर्भात पुढील प्रमाणे राज्यस्तरीय संनियंत्रण समितीची स्थापना करण्यात येत आहे.

१. अध्यक्ष- श्री.उज्वल उके, (सेवानिवृत्त भा.प्र.से)
२. सदस्य- प्रधान सचिव (नगर विकास विभाग, राज्य शासन)
३. सदस्य- श्रीमती प्रमिला जरग, कोल्हापूर
४. सदस्य- श्री.महेश कांबळे, सामाजिक कार्यकर्ते, याचिकाकर्त्याचे प्रतिनिधी

सदर समितीची कार्यकक्षा पुढील प्रमाणे राहिल:-

1. Making sure that every state government has established sufficient number of homeless shelters and shelter beds in every city or town with a population of more than one lakh of 50 sq.ft space per person and adequate storage/locker facilities for belonging, beds, toilets and water facilities (drinking and toilet use)
2. Each shelter should provide for a minimum of 100 persons. Depending upon local conditions two shelters with the capacity of 50 person each could be constructed.
3. Ensuring that resource mapping has been undertaken in relation to :
 - a) existing shelters;
 - b) unutilized or underutilized government buildings that can be possibly redeployed as shelters after suitable refurbishment; and
 - c) vacant lands that are suitable potential sites for new shelter buildings
4. Ensuring that the existing and planned new shelters are located at or close to existing homeless settlements and their livelihood opportunities
5. Ensuring that shelters are permanent all weather, day and night shelters with bedding, blankets, mosquito nets, clothes lines and shoe racks, first aid medicines.

6. Ensuring that there are at least 30% shelters set aside for the special/vulnerable.
7. Making sure that there is at least one shelter each designated as a recovery shelter for homeless persons with TB, HIV,AIDS, cancer,serious illnesses etc.
8. Ensuring that there is no kind of requirement for identity proof in any shelter and that no shelter turns away any person desirous of using the shelter on any ground.
9. Ensuring that the state government introduced provisions to cover homeless persons with basic entitlements, including, inter alia
 - a) Adhar cards,
 - b) Ration cards (preferably Antyodaya Anna Yojana)
 - c) voter Ids
10. Ensuring that they have special facilities for women and children
11. Ensuring that minimum staffing requirements are met
 - a) One full time manager
 - b) 3 care givers i.e. one caregiver for one shift of 8 hours who are paid minimum wages
12. Making sure monitoring grievence redressal and audit systems have been established
13. Making sure the state government sets up District and State level committees under chairpersonship of collector and chief Secretary respectively and civil society representative
14. Submit a half yearly status report to Hon'ble Supreme Court and proposed plan of action for full completion of shelters required as per census or other surveys conducted taking the one with larger numbers.
15. Ensure that all shelters are permanent and follows accessibility norms for persons with disabilities, the elderly, families with children, etc.

नागरी बेघरांना निवारा संदर्भात या राज्यस्तरीय समितीची कामकाजाचे समन्वय साधण्यासाठी “समन्वय अधिकारी” म्हणून आयुक्त तथा संचालक, नगर परिषद संचालनालय, वरली, मुंबई हे कामकाज पाहतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०६०७१६३८५२२६२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(शंकर जाधव)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

- २) मा. राज्यमंत्री, नगर विकास विभाग, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ३) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- ४) श्री. उज्वल उके, (से.नि. भा.प्र.से.)
- ५) आयुक्त, सर्व महानगरपालिका
- ६) आयुक्त तथा संचालक, नगर परिषद प्रशासन संचालनालय, वरली, मुंबई.
- ७) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- ८) मुख्याधिकारी, सर्व नगरपरिषदा/नगरपंचायती
- ९) श्रीमती प्रमिला जरग, १०४, द्वारका हाईटस, “बी” वॉर्ड, बाबा जरग नगर कोल्हापूर ४१६००७
- १०) श्री. महेश कांबळे, ३/१९२, अभ्युदयनगर, काळाचौकी, मुंबई ४०० ०३३